

בבית המשפט העליון

בע"ם 919/15

בע"ם 1709/15

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה ס' ג'ובראן
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

המבקש בבע"ם 919/15 : פלוני

המבקש בבע"ם 1709/15 : פלוני

נגד

המשיבים בבע"ם 919/15 :
1. פלונית
2. פלוני
3. פלונית
4. פלונית

המשיבים בבע"ם 1709/15 :
1. פלונית
2. פלוני
3. פלונית
4. פלוני

בקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים מ' נד"ב, ו' פלאוט וצ' וייצמן) בעמ"ש 50603-01-14 מיום 6.1.2015 ובקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים י' וילנר, ד"ר ע' זרנקין וחי' שרעבי) בעמ"ש 54256-09-14 ובעמ"ש 51098-09-14 מיום 8.2.2015

תאריך הישיבה : ו' בכסלו התשע"ז (6.12.2016)

בשם המבקש בבע"ם 919/15 : עו"ד מאיה רוטנברג; עו"ד זרח רוזנבלום

בשם המבקש בבע"ם : עו"ד אמיר שי
1709/15 :

בשם המשיבים בבע"ם : עו"ד שלום כהן; עו"ד אנה רובינזון (גורביץ')
919/15 :

בשם המשיבים בבע"ם

ש ו פ ט ת

הוחלט פה אחד כאמור בחוות דעתו של השופט ע' פוגלמן.

בגילאי 6-15 חבים שני ההורים באופן שווה במזונות ילדיהם מדין צדקה, תוך שהחלוקה ביניהם תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, ובשים לב למכלול נסיבות המקרה.

יישום עקרון זה במקרה הטיפוסי של משמורת פיזית משותפת, ייעשה ברוח העקרונות האמורים בפסקה 61 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז, כברירת מחדל שניתן לסטות ממנה. בצד האמור, על בית המשפט לענייני משפחה להפעיל את שיקול דעתו בנסיבות כל מקרה ומקרה.

אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ה בתמוז התשע"ז (19.7.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ה מ ש נ ה ל נ ש י א ה

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

במלים אחרות, עשוי להיות מצב שבו בשם המאבק על המשמורת המשותפת שני ההורים ישלמו דמי שכירות על דירות גדולות, אך לא תישאר בידיהם הכנסה פנויה מספקת לצורכיהם האחרים של הילדים. אני סבורה אפוא שכל אימת שבית המשפט מורה על משמורת משותפת שומה עליו לבחון האם רמת ההכנסה הפנויה של ההורים מאפשרת להם לדאוג לצורכי הילדים גם ללא השתתפות (ולו חלקית) של ההורה האחר בהוצאות המדור. אם התשובה על כך היא שלילית, על בית המשפט לחזור ולבחון את ההחלטה להורות על משמורת משותפת. אכן, משמורת משותפת אינה יכולה להיות הסדר לעשירים בלבד, אך היא גם לא יכולה להיות "עקרון על" הדוחק מעל פניו את הבטחת צורכי הקיום של הילדים. אכן פסק דינו אינו עוסק בשאלת קביעתה של המשמורת המשותפת עצמה, אך ההתייחסות לסוגיית המדור מחדדת את העובדה שבפרקטיקה של הערכאות הדיוניות שתי השאלות צריכות להיבחן באופן שמקיים דיאלוג ביניהן.

60. בהמשך לכך, בהנחה שבית המשפט מגיע למסקנה כי השכר המצרפי של ההורים מאפשר קיומה של משמורת משותפת מבלי לפגוע בצרכי הילדים, אני סבורה כי אין הצדקה לכך שהורה יישא בהוצאות המדור של ההורה האחר. במלים אחרות, במקרים אלה עקרון השוויון מוליך לכך שכל הורה יישא "בעין" בהוצאות המדור של הילדים.

מהלכה למעשה – סיכום - ח"ת נצרת טל העלמל ג'ק אג'ס

61. קודם שאפנה לדיון במקרים שבפנינו, אסכם את העקרונות שאמורים לחול, לשיטתי, בכל הנוגע לנשיאה בחיובי מזונות במשמורת משותפת לילדים בגילאי 6-15: (א) במשמורת משותפת יישא כל הורה בעין בהוצאות הקיום השוטפות הנוגעות לילדים ולכן הוצאות אלה "יתקזזו" ללא צורך בהעברת תשלומים בין ההורים (לפי אחוז מסוים משיעור המזונות שעליו יורה בית המשפט לענייני משפחה, בהתאם לגילם של הילדים ולהערכתו את העלויות הכרוכות בהוצאות קיום שוטפות אלה מתוך כלל צורכיהם המגולמים במזונות).

(ב) ייקבע מנגנון לריכוז הטיפול בהוצאות שאינן הוצאות קיום שוטפות, אלא "צרכים אחרים" (כגון ביגוד, ספרים, טיפול רפואי שאינו צפוי ועוד). ברגיל, יהיה זה מנגנון של הורה מרכז שיקבל לידיו תשלום של מחצית ההוצאות האלה מן ההורה האחר (במצב של השתכרות שווה). לצד זאת, ניתן לחשוב על פתרונות נוספים כמו חשבון בנק משותף של ההורים, הכולל לפי שיקול דעתה של הערכאה הדיונית על-פי הנסיבות המשפחתיות. בהעדר קביעה אחרת, ההורה המרכזי יהא זה אשר בית המשפט לענייני משפחה ימצא כי שימש עובר לגירושין כמטפל העיקרי בילדים.

(ג) ההורים ימשיכו לחלוק בהוצאות החריגות, בכפוף לכושר ההשתכרות שלהם ובהתאם למנגנון שייקבע על-ידי בית המשפט לענייני משפחה.

(ד) כל הורה יישא בעין בהוצאות המדור של הקטינים, בכפוף לכך שהערכאה הדיונית תקדים ותבחן האם העול הכפול של נשיאה במדור המתאים לילדים אינו פוגע ביכולתם של ההורים לעמוד בתשלום המזונות שלהם נזקקים הילדים.

בשולי הדברים: התנאים המתאימים למשמורת משותפת